
GLAVA 5

Praktična nastava

ODSJEK BRODOMAŠINSKI TEHNIČAR

U Srednjoj pomorskoj školi nastavnim planom i programom, ali i zahtjevima pomorskih standarda, predviđena je *praktična nastava* koja se može realizovati u školskoj zgradи ili u saradnji sa partnerima i preduzećima raspoloženim da svoju operativu, ljudsku i materijalnu snagu daju na raspolaganje učenicima Srednje pomorske škole.

Školske radionice su opremljene tako da zadovoljavaju minimum standarda da bi od našeg učenika napravili kadeta spremnog da se dâ u „borbu” sa izazovima koji će ga sačekati na brodu. Sredstva za rad – mašine i uređaji koji se koriste za obuku učenika su upravo one koje se koriste i u brodskim radionicama: strug, stone bušilice, brusilice, aparati za REL i gasno zavarivanje, stege, ručni električni alati...

Međutim, osobine koje se cijene u svijetu rada, kao što su: odgovornost, posvećenost, inicijativa i sistematičnost u velikoj mjeri se razvijaju u konkretnim situacijama, na konkretnim mjestima i u radu sa ljudima „iz struke” koji svoj radni vijek provode u stvaranju i rješavanju problema koji čine sastavni dio radnog dana. Iz tog razloga je menadžment Škole odlučio da potraži partnera koji bi bio raspoložen da svoje znanje podijeli sa našim učenicima, a sa ciljem da se od njih naprave stručnjaci sposobni da vrlo brzo uđu u svijet rada i samostalnog odlučivanja.

Primjer takvog partnera je *Jadransko brodogradilište Bijela*. Administracija Brodogradilišta je bila raspoložena da svoje kapacitete stavi na raspolaganje Srednjoj pomorskoj školi. Brodovi koji su dolazili u Bijelu na remont bili su otvoreni za naše učenike, a članovi posade uvijek raspoloženi da izdvoje svoje vrijeme i provedu ga sa učenicima pokušavajući da im prenesu svoje iskustvo i znanje.

Škola je učinila i korak dalje, pa je uspjela da dogovori sa predstavnicima Mornarice Vojske Crne Gore da naši učenici obavljaju profesionalnu praksu na Š/B *Jadran* i to u konkretnim poslovima – remont broda, a nakon remonta i praktična nastava na samom brodu, na moru. Tako danas naši učenici, u grupama, odlaze na časove Praktične nastave na *Jadran*, da nastavni plan i program realizuju kroz rad. I red. I disciplinu. Upravo onako kako će raditi kada budu otišli navigavati negdje daleko.

Marjan Brčić, prof.

ODSJEK NAUTIČKI TEHNIČAR

Jedan dio praktične nastave učenici odsjeka nautički tehničar izvode na barkama Škole.

Učenici na barkama rade sve poslove na drvetu, plastici i metalnim djelovima - na ovaj način učenici pripremaju barke za praktičnu nastavu (veslanje) ali i za veslačke regate.

Praktična nastava za smjer nautički tehničar izvodi se i na ŠB Jadran, remont broda, te nakon remonta i praktična nastava na moru.

Darko Botica i Željko Gotesgreber, profesori

ODSJEK ŠPEDITERSKO-AGENCIJSKI I CARINSKI TEHNIČAR

U cilju što kvalitetnije pripreme učenika za tržište rada, a u skladu sa obrazovnim programom, i ove školske godine je realizovana profesionalna praksa za učenike prvog, drugog i trećeg razreda odsjeka ŠAC.

Profesionalna praksa je realizovana u toku ljeta 2017. godine na punktovima Uprave Carina Crne Gore u Kotoru, Tivtu i Herceg Novom.

Učenici su tom prilikom praktično primjenili svoja stečena znanja i vještine iz teorijskih predmeta te stekli sliku o svojoj budućoj profesiji i karijeri.

Poslodavac je bio zadovoljan sa radom i pokazanim znanjima, ali i sa odgovornošću naših učenika.

Osim profesionalne prakse, u toku nastavne godine odvijala se i praktična nastava kod poslodavca.

Miloš Trivić, prof.

5.1 Školske barke spremne za praktičnu nastavu i za veslačke regate

Jedan dio praktične nastave učenici smjera nautički tehničar izvode na barkama Škole.

U proteklom periodu, učenici su na barkama radili sve poslove na drvetu, plastici i metalnim djelovima. Sve rade učenici izvode uz stručnu pomoć nastavnika praktične nastave Darka Botice i Željka Gotesgrebera.

U četvrtak (6. X) poslije podne učenici IIa spustili su školske barke i privezali ih u bazen Primorca.

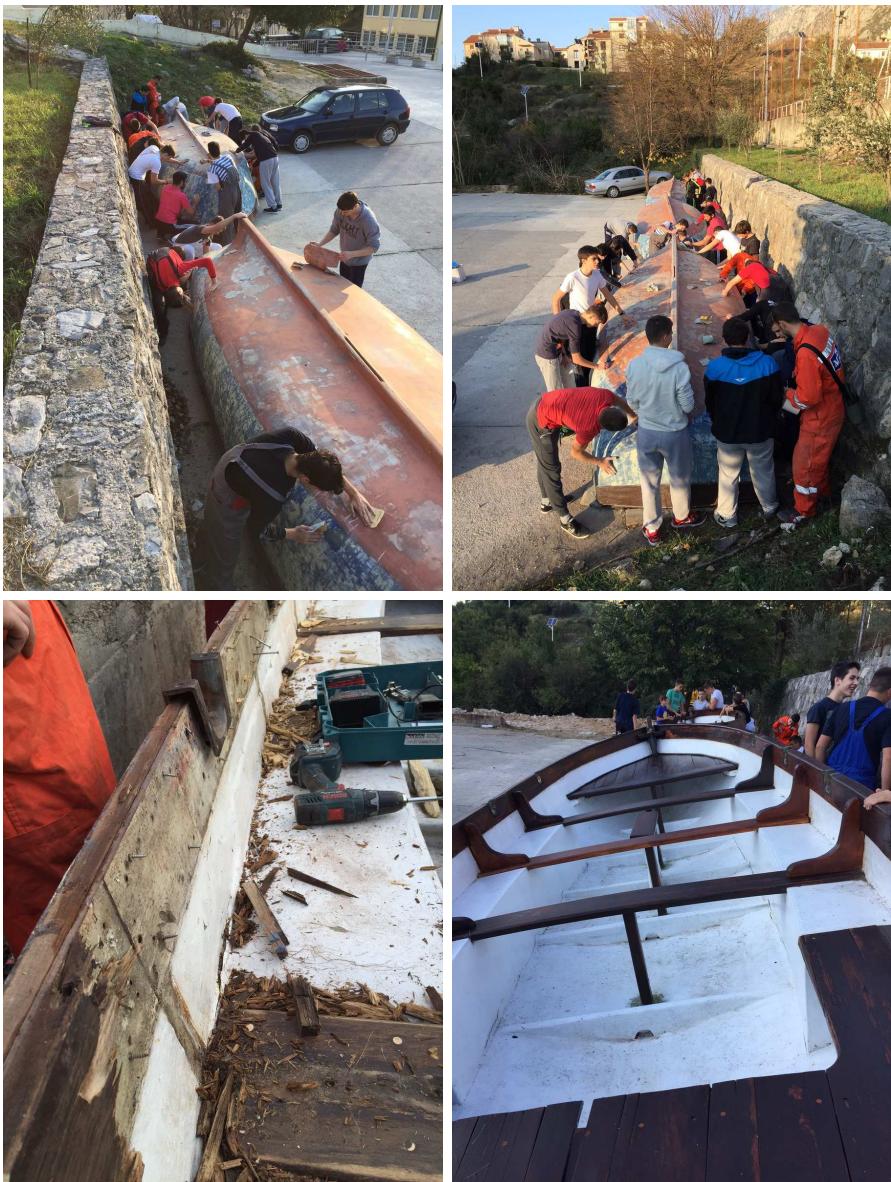
Barke su do tada spremne za izvođenje praktične nastave (veslanje i radnje sa brodskim konopima), a koristiće ih i izabrani tim veslača za veslačke regate koje će se održati u Portorožu, u Sloveniji.

Slika 26: Priprema školskih barki

Slika 27: Priprema školskih barki

Slika 28: Priprema školskih barki

5.2 Špeditersko – agencijski i carinski tehničari posjetili Aerodrom Tivat

Dana 15.03.2017. god. učenici špeditersko-agencijskog i carinskog tehničara (razred III 1) posjetili su *Aerodrom Tivat*.

Učenici su obišli zgradu *Aerodroma*, prezentovan im je unutrašnji transportni tok prtljaga i putnika, posjetili su sortirnicu prtljaga i upoznati su sa procedurama koje se obavljaju na graničnom prelazu prilikom izlaska i ulaska u državu.

Budući špeditersko – agencijski i carinski tehničari bili su u prilici i da postavljaju pitanja carinskim službenicima vezano za proceduru carinskog nadzora i kontrole.

Učenike su pratili profesori: Jelena Gobović, Nataša Perović, Slavica Rajman i Vasilija Vučković.

Slika 29: Učenici u posjeti Aerodromu Tivat

Slika 30: Učenici u posjeti Aerodromu Tivat

5.3 Špeditorsko – agencijski i carinski tehničari vježbali na navigacijskom simulatoru

Učenici četvrtog razreda odsjeka špeditorsko-agencijski i carinski tehničar prisustvovali su i realizovali praktičnu vježbu na navigacijskom simulatoru (27. IV 2017). Učenici su na vježbi upravljali jahtom u području Boke Kotorske i vozili od Tivta do Kotora. Cilj vježbe je bio da se upoznaju sa izgledom komandnog mosta i sa dijelom posla koji obavljaju učenici odsjeka nautički tehničar.

Profesoru nautičke grupe predmeta, kapetanu Radojici Stijepoviću, zahvaljujemo što nam je izašao u susret i pripremio vježbu. Sa učenicima su radili profesori Nataša Perović i Miloš Trivić.

Slika 31: Vježba na simulatoru

Slika 32: Školski brod *Jadran*

5.4 Naši maturanti na školskom brodu *Jadran*

Školski brod *Jadran* Mornarice Vojske Crne Gore isplovio je (u maju mjesecu) na višednevno putovanje sa učenicima završnih razreda. Putovanje se realizovalo u sklopu praktične nastave učenika nautičke i brodomašinske struke.

Ovaj vid praktične nastave predstavlja situacioni trening i ima za cilj da učenici stečena znanja i vještine primjene u uslovima na brodu, odnosno na moru. Brod je isplovio iz svoje matične luke - Luke Tivat.

Na brod se ukrcala prva grupa učenika, njih 43 (odjeljenja 4.a i IVb), sa učenicima je isplovilo i 5 profesora (Bogdan Radović, Risto Miranović, Ivica Mišević, Jovan Mršulja i Milan Franović). Na brodu su bili 4 dana nakon čega su se iskrcali, a zamjenila ih je druga grupa od 53 učenika i 5 profesora. Druga grupa se iskrcala u subotu.

Jadran je plovio u okviru crnogorskih državnih voda. Nakon redovnih učenika, na brod se ukrcala i grupa od 40 prekvalifikantata

Slika 33: Priprema *Jadrana* za isplovljavanje

koja je prošla obuku u Školi, obuku u sklopu obrazovanja odraslih. Vjerujemo da je za sve njih ovo bilo jedno novo, pozitivno iskustvo pomoću kojeg su mogli sagledati kako izgleda dio onog što žele u svom profesionalnom životu.

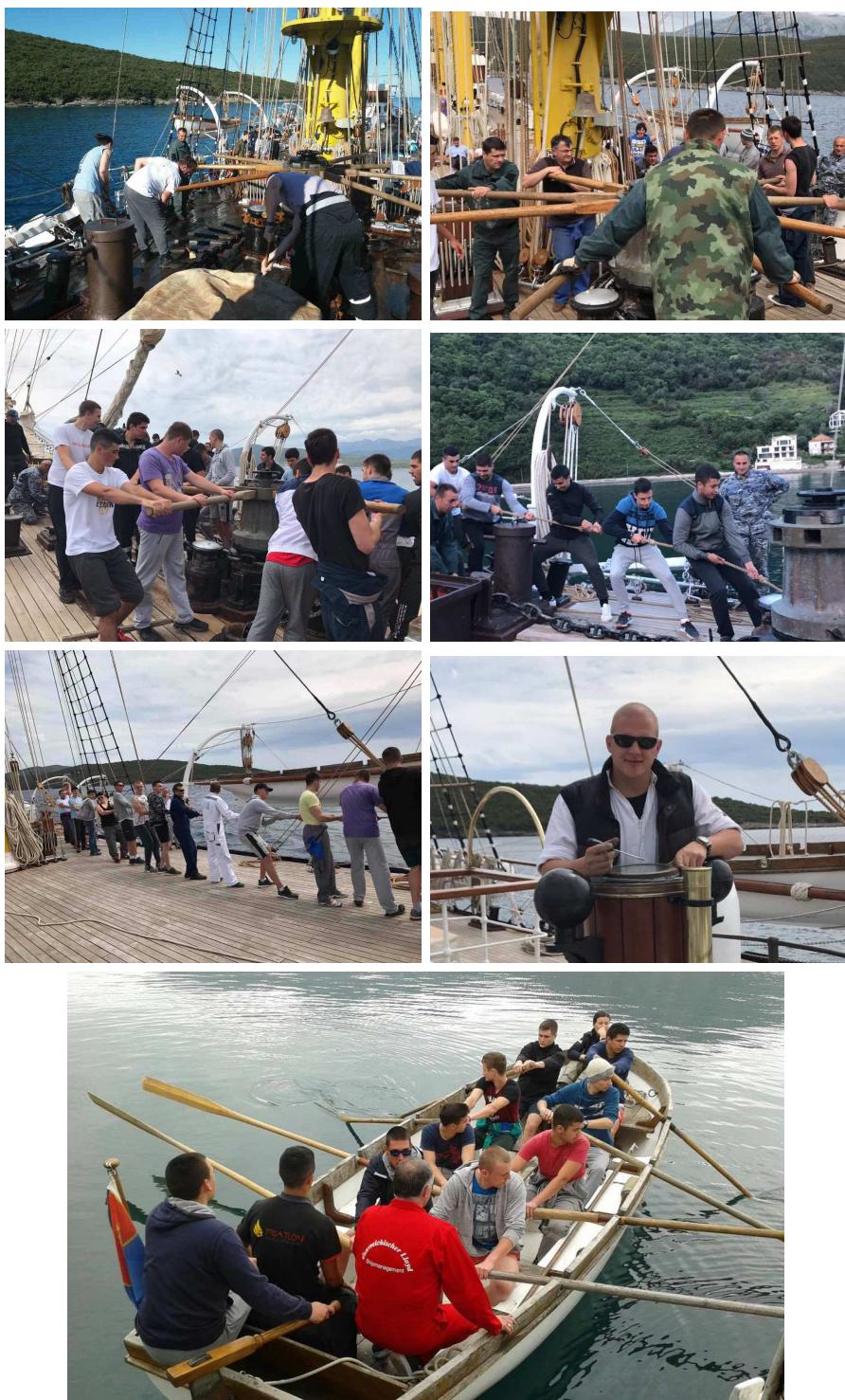
Poželjeli smo im sigurnu plovidbu i da osjete sve čari i draži mora i života na brodu. Jer, ploviti se mora...

Slijede fotografije praktične nastave na brodu *Jadran*...

Profesorima Zoranu Pejoviću i Ristu Miranoviću zahvaljujemo na fotografijama!

Slika 34: Isplovljavanje *Jadrana*

Slika 35: Učenici na školskom brodu Jadran

Slika 36: Učenici u mašinskom postrojenju školskog broda *Jadran*

5.5 Praktična nastava na otvorenom bazenu

Učenici prvog razreda odsjeka nautički tehničar, oba odjeljenja (Ia i I b), odradili su 31. V 2017. dvije praktične vježbe: aktiviranje splava za spasavanje i upotreba pirotehničkih sredstava.

Vježbe su radjene na otvorenom bazenu, a dio su nastavnog plana.

Slika 37: Vježba spasavanja na otvorenom bazenu

Slika 38: Vježbe iz predmeta Medicina za pomorce

5.6 Medicina za pomorce

Zdravstvena zaštita na brodu nije uopšte nalik zdravstvenoj zaštiti na kopnu, a njena dostupnost i kvalitet varira od države do države u kojoj se pomorac nađe. Po pravilu, ljekari i medicinske sestre angažovani su samo na većim putničkim brodovima, dok su na teretnjacima uglavnom zapovjednik i drugi oficir palube osobe koje su zadužene za pružanje zdravstvene zaštite. I pored sve dobre volje i određene količine znanja, oni nijesu zdravstveni radnici i pomorac je uskraćen za stručnu zdravstvenu zaštitu, ali isto tako on je sam odgovoran za svoje zdravlje.

Potreba za medicinskom njegom na brodu može npr. obuhvatiti tretman manje posjekotine ili poderotine koja se može lako zbrinuti u brodskoj ambulanti. Međutim, kada su u pitanju velike povrede kao npr. lom kostiju nad kojim treba u okviru idućih 24-48 sati sprovesti ortopedski operativni tretman, prosti je, sa medicinske strane, nepojmljivo da takva povreda čeka i po nedjelju dana na zbrinjavanje, ali takve se situacije na brodu dešavaju. Pomor-

Slika 39: Vježbe iz predmeta Medicina za pomorce

cima su putem radio veze, faksa, emaila dostupne asistencije od strane medicinskih radnika na kopnu, međutim ta asistencija nikad ne može zamijeniti ljekarski pregled i njegu. Ukoliko nastane direktna opasnost po život (npr. politrauma uslijed pada) spasilački helikopter postoji kao opcija, ali ta asistencija je dostupna do 150 nautičkih milja od kopna, potrebna je brza koordinacija sa administrativnim i zdravstvenim službama na kopnu, a na kraju ostaje i finansijski element, ko će snositi troškove transporta i liječenja. Pomorci su većinom zdravstveno osigurani od strane brodovlasnika samo tokom trajanja plovidbe i to na zakonski minimum. Primjera radi, osiguranje pokriva vađenje pokvarenog zuba do iznosa od 200-300 dolara, dok za popravku zuba, koja u stranim zemljama nekad može koštati i po više stotina dolara, pomorac troškove mora snositi sam. Svi ovi navedeni primjeri ukazuju koliko je skromna zdravstvena njega koja se može pružiti na brodu i koliko nedostupnost iste može ozbiljno ugroziti zdravlje i život pomorca.

Srednja pomorska škola u Kotoru, u svom nastavnom programu obuhvatila je predmet Medicina za pomorce u okviru kojeg učenici stiču znanja i vještine iz sljedećih oblasti: prva pomoć, imobilizacija i transport unesrećenog, osnove anatomije i fiziologije ljudskog organizma, medicinska njega kod povreda, trovanja, internističkih, neuroloških i drugih stanja. Cilj predmeta je da se učenici, budući kadeti nautičke i brodomašinske struke, edukuju i steknu vještine koje su potrebne za samostalni profesionalni angažman na brodu kako bi adekvatno pomogli i sebi i drugima u situacijama kada nastane opasnost po život i zdravlje.

Polaznici su imali vježbe: kardio-pulmonalna reanimacija (CPR), upotreba automatskog spoljašnjeg defibrilatora (AED), mjerjenje arterijskog pritiska, mjerjenje pulsne oksimetrije, upotreba infrared termometra, seta za prvu pomoć (prvi zavoj, zbrinjavanje rane, hemostaza), intramuskularna primjena lijeka i određivanje šećera u krvi.

Boris Maslovski, doktor